

УДК 657.3:004.9

JEL M41

DOI: 10.32782/2786-8273/2025-11-11

Мискін Ю.І.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної політики, маркетингу та бізнес-аналітики,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8160-3262>

Yurii Myskin
State Tax University

Савченко А.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та аудиту,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1871-7555>

Alla Savchenko
State Tax University

Скорик В.І.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-2121-4473>

Viktoriia Skoryk
State Tax University

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ КРИПТОВАЛЮТ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

PROBLEMS OF CRYPTOCURRENCY ACCOUNTING AND WAYS TO SOLVE THEM

Анотація. У статті висвітлено ключові проблеми, пов'язані з обліком криптовалют, які виникають унаслідок відсутності чіткої правової регламентації, методологічної невизначеності та нестабільності ринкової вартості цифрових активів. Проаналізовано особливості криптовалют як об'єкта бухгалтерського обліку, окреслено їх функціональну природу та технологічне підґрунтя. Здійснено огляд сучасного стану нормативно-правового забезпечення обліку криптовалют у вітчизняній та міжнародній практиці, виокремлено суперечності у їх класифікації та оцінці. Розкрито наукові підходи до трактування сутності криптовалют та визначено головні труднощі інтеграції цих активів у систему фінансової звітності. Особливу увагу приділено аналізу можливих напрямів удосконалення облікової політики підприємств в умовах цифрової трансформації економіки, зокрема шляхом адаптації стандартів обліку та модернізації інформаційних систем. Обґрунтовано необхідність створення уніфікованих облікових підходів до криптовалют як на національному, так і на міжнародному рівнях для забезпечення прозорості та достовірності фінансової інформації.

Ключові слова: криптовалюта, цифрові активи, бухгалтерський облік, фінансова звітність, облікова політика, податкове регулювання.

Abstract. Introduction. From the moment of their emergence, cryptocurrencies have become not only a financial phenomenon but also a source of numerous challenges for accounting and analytical support of enterprise management. The rapid growth in the role of digital assets in the global economy has brought new relevance to the issue of their proper accounting. The absence of a unified methodology, regulatory framework, and clear legal definition of cryptocurrencies significantly complicates their integration into traditional financial reporting systems. **Purpose.** The purpose of the article is to comprehend the key problems of accounting for cryptocurrencies and to determine the main ways of solving them within the framework of existing and prospective regulatory approaches. **Methods.** The research employs the following methods: the analytical method – for evaluating scientific interpretations of cryptocurrency nature; the comparative method – for contrasting international and national approaches to their classification and accounting; the synthesis method – for formulating conclusions and proposals for improving accounting methodology. **Results.** The article reveals the multifaceted nature of cryptocurrencies as decentralized digital assets functioning based on blockchain technologies. Theoretical ambiguity regarding their legal and economic essence is highlighted, along with the absence of unified international and national accounting standards. The lack of a clear classification of cryptocurrencies in IFRS and NASs creates difficulties in their recognition, measurement, and reporting in financial statements. The volatility of cryptocurrency prices, the anonymity of transactions, and the dual use of digital assets as both goods and means of payment further complicate accounting practices and tax regulation. Current scientific discussions emphasize the necessity of adapting accounting systems to the realities of the digital economy and integrating them with blockchain-based platforms. **Conclusion.** The accounting of cryptocurrencies remains a complex and unresolved area of financial science. There is an urgent need to develop a coherent conceptual framework for recognizing and reporting digital assets, ensuring their transparent and comparable reflection in accounting systems. The study substantiates the priority of elaborating unified methodological ap-

proaches and legal definitions of cryptocurrencies at both national and international levels to ensure reliability, accountability, and compliance in financial reporting under conditions of digital transformation.

Keywords: *cryptocurrency, digital assets, accounting, financial reporting, accounting policy, tax regulation.*

Постановка проблеми. Із моменту своєї появи криптовалюти стали не лише фінансовим феноменом, але й джерелом численних викликів для обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємств. Зі зростанням ролі цифрових активів у сучасній економіці, проблема їх відображення в бухгалтерському обліку набула нової ваги. Відсутність усталеної методології, нормативної бази та правової визначеності сутності криптовалют значною мірою ускладнює процес інтеграції цих активів у традиційні системи фінансового обліку.

З огляду на високий рівень волатильності, анонімність транзакцій, відсутність єдиного підходу до класифікації та оцінки криптовалют, стає очевидною необхідність глибокого наукового осмислення цієї проблематики. Її міждисциплінарний характер формує широке поле для наукових дискусій у межах спеціальності «облік і оподаткування», а також зумовлює потребу у виробленні єдиних облікових стандартів щодо цифрових активів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема обліку криптовалют активно досліджується як у вітчизняному, так і в міжнародному науковому просторі. Розгляд концептуальних засад та сутнісних характеристик криптовалют представлено у працях [2; 3; 6; 14], де акцентовано увагу на технічних, функціональних та економічних аспектах цифрових активів. Різноманіття тлумачень сутності криптовалют свідчить про відсутність єдності у визначенні її природи, що своєю чергою ускладнює її правове та облікове позиціонування.

У контексті бухгалтерського обліку особливу увагу привертають праці Н. В. Гопанчук [4], де наголошено на юридичний та методологічний невизначеності криптовалют в обліковій системі. Проблеми класифікації та оцінки криптовалют, їх неоднозначне відображення у фінансовій звітності та суперечності у податковому трактуванні аналізуються також у роботах [8; 9; 13; 15].

Дослідники підкреслюють, що на сьогодні не існує окремого національного або міжнародного стандарту обліку криптовалют, що змушує підприємства самостійно інтерпретувати ці активи з урахуванням загальних положень МСФЗ. Так, одні суб'єкти класифікують криптовалюти як нематеріальні активи, інші – як запаси або фінансові інструменти. Така ситуація, за висновками В. Ярощука [16], створює загрозу для достовірності та зіставності фінансової інформації, а також підвищує ризик зловживань і порушень у сфері оподаткування.

У науковому середовищі також триває дискусія щодо необхідності адаптації облікових систем до умов цифрової трансформації. Зокрема, В. Забігайло [13], О. Забігайло [13], Д. Пілевич [8] та П. Спільник [13] відзначають потребу в інтеграції бухгалтерських платформ із криптовалютними сервісами та модернізації облікової політики для відображення операцій із цифровими активами в умовах цифровізації економіки.

Таким чином, огляд наукових джерел підтверджує наявність серйозних теоретичних і практичних про-

блем у сфері обліку криптовалют. Це актуалізує необхідність розробки єдиної концептуальної основи щодо їх правового визначення, методики обліку та податкового трактування – як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Метою статті є осмислення проблем обліку криптовалют та визначення основних шляхів їх вирішення.

Опис використаних методів дослідження та інформаційних джерел. Теоретико-методологічну основу дослідження склали загальнонаукові методи пізнання процесів трансформації обліково-аналітичного забезпечення в умовах цифровізації економіки. Для досягнення мети дослідження та вирішення поставлених завдань застосовано такі наукові методи: абстрактно-логічний – при формулюванні мети та завдань дослідження; аналізу та синтезу, індукції й дедукції – при дослідженні сутності та семантики поняття «криптовалюта»; системного підходу – при вивченні взаємозв'язків між правовими, економічними та технологічними аспектами обліку криптовалют; логічного узагальнення – при формулюванні висновків та конкретизації шляхів вирішення проблем.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах інтенсивного розвитку цифрових технологій криптовалюти трансформуються з інноваційного фінансового явища в структурний елемент глобальної економічної системи. Їх поява й поширення зумовили необхідність переосмислення традиційних підходів до організації облікової політики підприємств.

Криптовалюта (віртуальний актив) визначається як цифрова форма вартості, яка функціонує виключно в електронному середовищі без централізованої емісії або підтримки з боку державних органів. Основним технологічним підґрунтям криптовалют є блокчейн – децентралізована база даних, що забезпечує незворотність, прозорість і захищеність транзакцій за допомогою криптографічних методів. Усі операції з криптовалютами фіксуються у реєстрі транзакцій, що виключає можливість підробки чи несанкціонованого доступу.

Функціонально криптовалюти можуть виступати як платіжний засіб, інструмент обміну та інвестування та засіб нагромадження вартості [11].

Разом з тим, через відсутність уніфікованого підходу до правового статусу криптовалют, на рівні більшості юрисдикцій вони не мають статусу законного платіжного засобу, що обумовлює фрагментарність їх регулювання та правову невизначеність [12].

Основні способи отримання криптовалют включають:

- придбання через криптовалютні біржі;
- емісію (майнінг) шляхом виконання алгоритмічно-складних обчислень;
- отримання як винагороди за участь у верифікації транзакцій та блокчейн-проектах.

Особливістю криптовалют є їх надзвичайна волатильність, що зумовлюється виключно ринковими механізмами ціноутворення, без фіксації регулятором граничних параметрів [1, с. 159].

У науковому дискурсі спостерігається широка палітра підходів до інтерпретації сутності поняття «криптовалюта». Так, Д. Є. Борисова та С. О. Партика визначають, що: «криптовалюта – це децентралізована цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки» [2]. В. Левченко та О. Скорик трактують криптовалюту як «цифрову або віртуальну форму грошей...» [6, с. 103].

Зосереджуючи увагу на технічній основі, Д. Голіченко та Д. Журбенко характеризують криптовалюту як «ланцюжок шифрованих даних, що створюються в процесі майнінгу ...», додаючи, що вона є «складовою децентралізованої системи і дозволяє передавати її без участі інших осіб» [3, с. 105].

Комплексне визначення подано у працях Н. Танклевської, В. Петренка та А. Карнаушенка, які розглядають криптовалюту як «універсальну, віртуальну, децентралізовану та конвертовану цифрову грошову одиницю, якою можна здійснювати розрахунки за реальні товари, роботи, послуги, а також яка може бути системою накопичення, зберігання та вкладання грошових засобів, яка захищена криптографічним кодом, емісією якої може займатися кожен бажаючий, зберігаючи свою анонімність, а дані про здійснені взаєморозрахунки фіксуються в мережі» [14].

На підставі проведеного аналізу можна дійти висновку, що криптовалюта – це децентралізований цифровий актив, який виконує функції засобу обміну, інвестиційного інструменту та акумуляції вартості, функціонування якого забезпечується криптографічними алгоритмами та блокчейн-технологією. Найпоширенішими представниками цього класу цифрових активів є Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Ripple (XRP) тощо [15].

Для систематизації наукових підходів до визначення сутності криптовалюти узагальнено їх у таблиці 1.

У процесі інтеграції криптовалют у господарську діяльність підприємств загострюються питання їх правового статусу, методології бухгалтерського обліку та податкового регулювання. Суттєвим ускладненням для застосування криптовалют у діяльності суб'єктів господарювання в Україні є їх висока волатильність, відсутність уніфікованого правового визначення, а також недосконалість існуючих облікових стандартів.

За спостереженням Н. В. Гопанчук, нестабільність вартості криптовалют значно ускладнює їх відобра-

ження у фінансовій звітності, зокрема у частині оцінки на дату балансу та визначення податкових наслідків. У контексті вітчизняного правового поля вона акцентує увагу на відсутності чітко окресленого регуляторного статусу криптовалют, що породжує юридичну невизначеність для суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з такими активами [4, с. 25].

Особливої уваги, за її твердженням, набуває відсутність прямої ідентифікації криптовалют у межах Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Відповідно до контексту їх використання, криптовалюти можуть класифікуватися як нематеріальні активи, запаси та фінансові інструменти. Такий підхід ускладнює застосування єдиної методики обліку, що, у свою чергу, підвищує ризик неоднозначного трактування одних і тих самих господарських операцій [4, с. 25].

Проблеми методологічного характеру відзначають і інші вітчизняні науковці. Так, П. Спільник, В. Забігайло та О. Забігайло наголошують на необхідності модернізації бухгалтерських систем через їх інтеграцію з цифровими платіжними платформами, що дозволить автоматизувати облікові процеси в умовах стрімкої цифровізації економіки [13].

У подібному контексті Д. Пілевич вказує на те, що наявні стандарти бухгалтерського обліку потребують адаптації для забезпечення релевантного відображення цифрових активів, у т.ч. нематеріальних цінностей, цифрових розрахунків та систем управління цифровими ресурсами [8].

Ключовою проблемою залишається курсове коливання криптовалют, що унеможливорює ефективну оцінку таких активів на звітну дату. Терещенко Г. та Кириченко І. звертають увагу на ризики, пов'язані з відсутністю єдиних методичних підходів до оцінки криптовалют, що негативно позначається як на достовірності облікової інформації, так і на функціонуванні механізмів контролю з боку держави [15].

Окремий дискусійний аспект становить подвійне оподаткування криптовалютних операцій, коли один і той самий актив трактується як товар і як платіжний засіб. Як зазначає Н. В. Гопанчук, така ситуація може призводити до того, що «підприємства можуть бути змушені сплачувати податок і з доходу, і з приросту вартості криптовалют, що суперечить принципу однократності оподаткування» [4].

Таблиця 1

Сутність терміну «криптовалюта»

Трактування сутності терміну «криптовалюта»	Джерело
Криптовалюта – цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки та перевірки транзакцій у своїй мережі.	Офіційний сайт Bitcoin [7]
Криптовалюта – це децентралізована цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки.	Борисова Д.Є., Партика С.О. [2]
Криптовалюта – це ланцюжок шифрованих даних, що створюються в процесі майнінгу, є складовою децентралізованої системи і дозволяють передавати їх без участі інших осіб.	Голіченко Д., Журбенко Д. [3, с. 105]
Криптовалюта – це цифрова або віртуальна форма грошей, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки транзакцій і контролю створення нових одиниць.	Левченко В., Скорик О. [6, с. 103]
Криптовалюта – це універсальна, віртуальна, децентралізована та конвертована цифрова грошова одиниця, якою можна здійснювати розрахунки за реальні товари, роботи, послуги, а також яка може бути системою накопичення, зберігання та вкладання грошових засобів, яка захищена криптографічним кодом, емісією якої може займатися кожен бажаючий, зберігаючи свою анонімність, а дані про здійснені взаєморозраху	Танклевська Н., Петренко В., Карнаушенко А. [14]

Джерело: сформовано авторами на основі джерел [2; 3; 6; 7; 14]

Проблематика правової класифікації криптовалют тісно пов'язана із забезпеченням прозорості фінансової звітності. Ярошук В. О. узагальнює, що високий рівень волатильності, відсутність міжнародних стандартів та анонімний характер операцій із цифровими активами створюють загрозу легалізації тінювих капіталів, відмивання коштів та фінансування терористичної діяльності [16].

У свою чергу, Правдюк Н. Л. та Правдюк М. В. констатують, що криптовалюти становлять надзвичайно складний об'єкт обліку через відсутність узгоджених підходів до їх визнання, оцінки та відображення у фінансовій звітності, що, зрештою, підриває достовірність та порівнюваність фінансової інформації [9].

Таким чином, аналіз наукових джерел і нормативних положень дозволяє дійти висновку, що формування цілісної, концептуально вивірної методології обліку криптовалют є пріоритетним завданням як на національному, так і на міжнародному рівнях. Це передбачає розробку уніфікованих підходів до ідентифікації, оцінки та відображення у звітності криптовалют у рамках існуючих або оновлених облікових стандартів, що сприятиме підвищенню прозорості та довіри до фінансової інформації в умовах цифрової трансформації економіки.

З метою систематизації основних проблем бухгалтерського обліку криптовалют в Україні узагальнимо їх у таблиці 2.

У контексті стрімкої трансформації фінансово-економічного простору під впливом цифрових технологій, питання методологічного забезпечення обліку криптовалют набуває особливої актуальності. В Україні, попри певні спроби нормативної інтерпретації віртуальних активів, облік криптовалют і досі залишається регуляторно невпорядкованим і методично неуніфікованим, що зумовлює неоднозначність у трактуванні господарських операцій, пов'язаних із такими активами.

Відсутність чітко визначених стандартів бухгалтерського обліку цифрових активів призводить до розбіжностей у практичному застосуванні загальновизнаних принципів облікової політики підприємств. Разом з тим, у вітчизняному науковому дискурсі сформовано низку обґрунтованих пропозицій, які можуть слугувати підґрунтям для формування цілісної системи обліку криптовалют в Україні.

Зокрема, В. О. Ярошук пропонує використати досвід розвинутих країн як базу для імплементації облікових та податкових моделей у вітчизняну практику: «однією з можливостей інтегрування ринку криптовалют і оподаткування таких операцій у фінансову систему України є впровадження вже готової моделі однієї із розвинутих країн із її адаптацією під український ринок, наприклад із США» [16, с. 149].

Ідею транснаціональної гармонізації підтримує також Н. В. Гопанчук, наголошуючи на потребі синхронізації українських нормативно-облікових підходів із міжнародними стандартами: «важливим кроком є адаптація українських податкових стандартів до міжнародних правил та норм, зокрема Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS). Україна має гармонізувати своє законодавство з міжнародними стандартами обліку, щоб забезпечити точний та прозорий облік трансграничних операцій, цифрових активів і нематеріальних активів» [4, с. 47].

З методологічної точки зору, особливої уваги заслуговує підхід, запропонований Т. В. Ковальновою, яка обґрунтовує потребу деталізації облікових рахунків, що дозволить підвищити рівень аналітичності та системності у відображенні криптовалют: «ми прийшли до висновку щодо необхідності використання рахунку 12 «Нематеріальні активи» з відкриттям до нього субрахунку 126 «Утримувана криптовалюта» ... доцільно також відкрити субрахунок 287 «Криптовалюти для продажу» у складі рахунку 28 «Товари»» [5, с. 95].

Таблиця 2

Основні проблеми обліку криптовалют в Україні

№ з/п	Проблема	Суть проблеми
1	Відсутність національного стандарту обліку криптовалют	НП(С)БО не передбачають специфіку обліку віртуальних активів. Суб'єкти господарювання змушені самостійно обирати підходи до обліку.
2	Неоднозначність міжнародної практики	МСФЗ не містять окремого стандарту для криптовалют. Компанії класифікують криптовалюти як нематеріальні активи, запаси або фінансові інструменти.
3	Висока волатильність курсу криптовалют	Часті коливання вартості ускладнюють оцінку на дату балансу, що спричиняє порушення принципів достовірності та порівнянності фінансової звітності.
4	Відсутність механізмів податкового регулювання	Податкове законодавство не адаптоване до особливостей криптовалютних операцій. Наявний ризик подвійного оподаткування та спірних ситуацій з контролюючими органами.
5	Анонімність криптовалютних транзакцій	Складно встановити контрагента та підтвердити джерело походження коштів, що ускладнює документальне підтвердження операцій та їх правомірність.
6	Відсутність інтеграції облікових систем із криптоплатформами	Облік часто здійснюється вручну або у непрофільному програмному забезпеченні, що підвищує ймовірність помилок.
7	Ризики, пов'язані з втратою доступу до активів	Криптогаманці захищені приватними ключами, втрата яких унеможливає доступ до активу. Існує ризик повної втрати активу без можливості його відновлення.
8	Відсутність аналітичного обліку криптовалют	У бухгалтерському обліку не передбачено детального ведення інформації про різні види криптовалют, напрями їх надходження та використання, що унеможливає формування повної, достовірної та прозорої інформації для прийняття управлінських рішень і складання фінансової звітності.

Джерело: сформовано авторами на основі джерел [4; 8; 9; 10; 13; 15; 16]

Крім того, вчена наголошує на необхідності удосконалення аналітичного обліку криптовалют за напрямками надходження, використання та видами активів, що відповідає сучасним вимогам до облікової деталізації цифрових ресурсів [5, с. 95].

У контексті цифрової трансформації господарської діяльності особливого значення набуває впровадження інформаційних систем управління ресурсами (ERP), блокчейн-технологій, інструментів штучного інтелекту та електронної звітності, що забезпечують автоматизацію облікових процесів і підвищують прозорість фінансових операцій. Як зазначає Н. В. Гопанчук: «Використання ERP-систем, блокчейн-технологій, штучного інтелекту та електронної звітності дозволить автоматизувати облік фінансових операцій, підвищити прозорість та зменшити ризики помилок або шахрайства» [4, с. 50].

Таким чином, сформована сукупність науково обґрунтованих пропозицій дозволяє окреслити ключові напрями вдосконалення обліку криптовалют, які охоплюють нормативне, методологічне, організаційне та технологічне забезпечення. Їх практична реалізація сприятиме формуванню прозорого, адаптивного та гармонізованого облікового середовища, яке відповідає вимогам цифрової економіки.

Аналіз проблем обліку криптовалют в Україні дозволяє систематизувати запропоновані шляхи їх вирішення у таблиці 3.

Таким чином, проведений аналіз дозволяє констатувати, що нормативно-правове та методологічне забезпечення бухгалтерського обліку криптовалют в Україні перебуває на початковій стадії інституціоналізації. Діагностовані проблеми вказують на відсутність системного підходу до визнання, оцінки та відображення цифрових активів у фінансовій звітності, що зумовлює необхідність розробки адаптованих і гармонізованих методичних положень з урахуванням міжнародного досвіду та трансформаційних викликів цифрової економіки.

Висновки. За результатами дослідження встановлено, що криптовалюти, попри стрімкий розвиток та

інтеграцію у фінансову практику підприємств, залишаються недостатньо врегульованим об'єктом обліку як на національному, так і на міжнародному рівні. Основними проблемами, що ускладнюють облік криптовалют, є: відсутність уніфікованих стандартів бухгалтерського обліку; неоднозначність правового статусу криптовалют; надмірна волатильність та складність оцінки на дату балансу; ризик подвійного оподаткування; недостатній рівень автоматизації облікових процесів; ускладнення верифікації криптовалютних операцій через їх анонімність.

У сучасних умовах цифровізації економіки постає нагальна потреба у формуванні цілісної методології обліку цифрових активів, яка б забезпечувала прозорість, достовірність і порівнюваність фінансової звітності. Така методологія має враховувати особливості функціонування криптовалют, а також бути адаптованою до вимог податкового та фінансового регулювання.

Подальші наукові пошуки у сфері обліку криптовалют доцільно зосередити на таких напрямках: розробці концептуального апарату та типології цифрових активів з урахуванням економіко-правових ознак криптовалют; аналізі міжнародного досвіду регулювання та обліку криптовалют; формуванні методики оцінки криптовалют на дату здійснення операції та на звітну дату, з урахуванням ринкових коливань та потреб управлінського аналізу; адаптації програмного забезпечення бухгалтерського обліку до потреб криптовалютних транзакцій, зокрема шляхом інтеграції з блокчейн-сервісами; дослідженні податкових аспектів операцій із криптовалютами, з акцентом на запобігання подвійного оподаткування та підвищення фіскальної прозорості, а також на оцінці ризиків, пов'язаних з обліком криптовалют, включаючи правову невизначеність, втрату доступу до активів, шахрайство та зловживання.

Системне вирішення вказаних проблем сприятиме не лише підвищенню рівня достовірності фінансової інформації, але й створенню сприятливих умов для правомірного використання криптовалют у господарській діяльності суб'єктів ринку.

Таблиця 3

Шляхи вирішення проблем обліку криптовалют в Україні

№ з/п	Проблема	Шляхи вирішення
1	Відсутність НП(С)БО криптовалют	Розробка та впровадження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку для цифрових активів.
2	Неоднозначність світової практики	Гармонізація облікової політики з МСФЗ; офіційне роз'яснення щодо класифікації криптовалют (нематеріальні активи, запаси або фінансові інструменти).
3	Висока волатильність курсу криптовалют	Використання моделі справедливої вартості з обов'язковим розкриттям змін у примітках до фінансової звітності.
4	Відсутність механізмів податкового регулювання	Адаптація українського податкового законодавства до особливостей оподаткування цифрових активів на основі моделей країн з усталеною практикою (наприклад, США).
5	Анонімність криптовалютних транзакцій	Запровадження механізмів верифікації користувачів (KYC), обов'язкової ідентифікації у звітності; інтеграція з AML-системами.
6	Відсутність інтеграції облікових систем із криптоплатформами	Впровадження ERP-рішень, використання блокчейн-обліку, автоматизованих модулів обліку транзакцій.
7	Ризики, пов'язані з втратою доступу до активів	Регламентування порядку резервного зберігання ключів, впровадження політик IT-безпеки та страхування ризиків втрати.
8	Відсутність аналітичного обліку криптовалют	Відкриття нових субрахунків (наприклад, 126 «Утримувана криптовалюта», 287 «Криптовалюти для продажу»); ведення аналітики за видами криптовалют та напрямками їх використання.

Джерело: складено авторами за даними [4; 5; 15; 16]

Бібліографічний список:

1. Акименко О. Ю., Баришевський К. Ю., Грибовський М. І. Проблеми оподаткування криптовалют в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 1(37). С. 156–169. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1\(37\)-156-169](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1(37)-156-169) (дата звернення: 22.05.2025).
2. Борисова Д. Є., Партика С. О. Криптовалюта: особливості та види заробітку. *Цифрове суспільство: виклики та тенденції розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.*, 27 берез. 2024 р. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2024. URL: https://umsf.dp.ua/images/naukova_diialnist/konferentsii/2024/digital_society/21.pdf (дата звернення: 22.05.2025).
3. Голіченко Д., Журбенко Д. Сучасні тенденції правового регулювання криптовалют. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/40728> (дата звернення: 22.05.2025).
4. Гопанчук Н. В. Проблематика обліку та оподаткування електронного бізнесу: кваліф. робота бакалавра / наук. керівник О. В. Ярошук; Західноукр. нац. ун-т. Тернопіль, 2024. 57 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/52826/1/Гопанчук%20Н.В.%20БАзм-21.pdf> (дата звернення: 22.05.2025).
5. Ковальова Т. В. Становлення та шляхи удосконалення обліку криптовалют. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр.* Харків: ХНАДУ, 2020. № 1(24). С. 90–100. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/7357> (дата звернення: 23.05.2025).
6. Левченко В., Скорик О. Лаунчпади криптовалют. *Теорія і практика сучасної економіки: матеріали наук.-практ. конф.*, 2023. Черкаси: ЧДТУ, 2023. С. 103. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/5580> (дата звернення: 22.05.2025).
7. Офіційний сайт Bitcoin. URL: <https://bitcoin.org/uk/vocabulary#address> (дата звернення: 21.05.2025).
8. Пілевич Д. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3(23). С. 149–157.
9. Правдюк Н. Л., Правдюк М. В. Криптовалюта як об'єкт бухгалтерського обліку: проблеми визнання. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 2(64). С. 29–44.
10. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 22.05.2025).
11. Садовий Р. Я. Сутність криптовалют як економічної категорії. *Економіка природокористування*. 2021. № 5(25). С. 7–12. DOI: <https://doi.org/10.36930/40340507> (дата звернення: 22.05.2025).
12. Стефашин Д. Криптовалюти: зміст, перспективи поширення та застосування. *Бакалаврська робота*. 2022. URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/123456789/23203/1/Stefashyn_Bakalavrska_robota%20.pdf (дата звернення: 21.05.2025).
13. Спільник П., Забігайло В., Забігайло О. Цифрова трансформація в бухгалтерському обліку: тренди та перспективи. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34. № 2. С. 372–384. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.372> (дата звернення: 22.05.2025).
14. Танклевська Н. С., Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Економічна сутність та види криптовалют у світі. *Бізнес-навігатор*. 2021. Вип. 4–2. С. 133–138. URL: https://www.business-navigator.com.ua/journals/2021/4_2/26.pdf (дата звернення: 22.05.2025).
15. Терещенко Г. Ю., Кириченко І. В. Аналіз і обґрунтування використання наявних блокчейн-рішень для захисту цифрових активів. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2024. № 1(27). С. 164–178. DOI: <https://doi.org/10.30837/ITSSI.2024.27.164> (дата звернення: 22.05.2025).
16. Ярошук В. О. Облік криптовалют: перспективи розвитку та актуальні проблеми. *Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, 24 жовт. 2024 р., м. Мукачеве, 2024. С. 148–149. URL: <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Матеріали.pdf#page=148> (дата звернення: 22.05.2025).

References:

1. Akymenko O. Yu., Baryshevskiy K. Yu. & Hrybovskiy M. I. (2024). Problemy opodatkuvannya kryptovalyut v Ukrayini [Problems of cryptocurrency taxation in Ukraine]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnya*, 1(37), 156–169. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1\(37\)-156-169](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1(37)-156-169) (accessed: 22.05.2025).
2. Borysova D. Ye. & Partyka S. O. (2024). *Kryptovalyuta: osoblyvosti ta vydy zarobitku* [Cryptocurrency: features and types of earnings]. *Tsyfrove suspil'stvo: vyklyky ta tendentsiyi rozvytku: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, 27 berez. 2024 r. Dnipro: Universytet mytnoyi spravy ta finansiv. Available at: https://umsf.dp.ua/images/naukova_diialnist/konferentsii/2024/digital_society/21.pdf (accessed: 22.05.2025).
3. Holichenko D. & Zhurbenko D. (2021). *Suchasni tendentsiyi pravovoho rehulyuvannya kryptovalyut* [Modern trends in the legal regulation of cryptocurrencies]. Kyiv: KPI im. Ihorya Sikors'koho. Available at: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/40728> (accessed: 22.05.2025).
4. Hopanchuk N. V. (2024). *Problematyka obliku ta opodatkuvannya elektronnoho biznesu: kvalif. robota bakalavra* [Issues of accounting and taxation of electronic business: bachelor's qualification work] / nauk. kerivnyk O. V. Yaroshchuk; Zakhidnoukr. nats. un-t. Ternopil. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/52826/1/Гопанчук%20Н.В.%20БАзм-21.pdf> (accessed: 22.05.2025).
5. Koval'ova T. V. (2020). Stanovlennya ta shlyakhy udoskonalennya obliku kryptovalyut [Formation and ways to improve cryptocurrency accounting]. *Problemy i perspektivy rozvytku pidpryemnytstva*, 1(24), 90–100. Available at: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/7357> (accessed: 23.05.2025).
6. Levchenko V. & Skoryk O. (2023). Launchpady kryptovalyut. [Cryptocurrency launchpads]. *Teoriya i praktyka suchasnoyi ekonomiky: materialy nauk.-prakt. konf.* Cherkasy: ChDTU, 103. Available at: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/5580> (accessed: 23.05.2025).
7. Ofitsiynyy sayt Bitcoin [Official Bitcoin website]. Available at: <https://bitcoin.org/uk/vocabulary#address> (accessed: 21.05.2025).
8. Pilevych D. (2020). Transformatsiya systemy bukhgalters'koho obliku v umovakh rozvytku tsyfrovyykh tekhnolohiy [Transformation of the accounting system in the context of the development of digital technologies]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnya*, no. 3(23), pp. 149–157.
9. Pravdyuk N. L. & Pravdyuk M. V. (2023). Kryptovalyuta yak ob'yekt bukhgalters'koho obliku: problemy vyznannya [Cryptocurrency as an object of accounting: recognition issues]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky*, no. 2(64), pp. 29–44.

10. Pro virtualni aktyvy: Zakon Ukrainy vid 17.02.2022 № 2074-IX [On virtual assets: Law of Ukraine dated 02/17/2022 No. 2074-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (accessed: 22.05.2025).
11. Sadovyy R. Ya. (2021). Sutnist' kryptovalyuty yak ekonomichnoyi katehoriyi [The essence of cryptocurrency as an economic category]. *Ekonomika pryrodokorystuvannya*, no. 5(25), pp. 7–12. DOI: <https://doi.org/10.36930/40340507> (accessed: 22.05.2025).
12. Stefashyn D. (2022). *Kryptovalyuty: zmist, perspektyvy poshyrennya ta zastosuvannya* [Cryptocurrencies: content, prospects for distribution and application]. Bakalavrs'ka robota. Available at: https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/123456789/23203/1/Stefashyn_Bakalavrska_robota%20.pdf (accessed: 21.05.2025).
13. Spil'nyk P., Zabihaylo V. & Zabihaylo O. (2024). Tsyfrova transformatsiya v bukhhalters'komu obliku: trendy ta perspektyvy [Digital transformation in accounting: trends and prospects]. *Ekonomichnyy analiz*, no. 34(2), pp. 372–384. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.372> (accessed: 22.05.2025).
14. Tanklevs'ka N. S., Petrenko V. S. & Karnaushenko A. S. (2021). Ekonomichna sutnist' ta vydy kryptovalyuty u sviti [The economic essence and types of cryptocurrency in the world]. *Biznes-navihator*, no. 4–2, pp. 133–138. Available at: https://www.business-navigator.com.ua/journals/2021/4_2/26.pdf (accessed: 22.05.2025).
15. Tereshchenko H. Yu. & Kyrychenko I. V. (2024). Analiz i obgruntuvannya vykorystannya nayavnykh blockchain-rishen' dlya zakhystu tsyfrovyykh aktiviv [Analysis and justification of the use of existing blockchain solutions to protect digital assets]. *Suchasnyy stan naukovykh doslidzhen' ta tekhnolohiy v promyslovosti*, no. 1(27), pp. 164–178. DOI: <https://doi.org/10.30837/ITSSI.2024.27.164> (accessed: 22.05.2025).
16. Yaroshchuk V. O. (2024). Oblik kryptovalyut: perspektyvy rozvytku ta aktual'ni problemy [Cryptocurrency accounting: development prospects and current problems]. *Aktualni problemy oblikovo-analitychnoho protsesu v upravlinni pidpryyemnytskoyu diyalnistyu: materialy XII Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.*, 24 zhovt. 2024 r., m. Mukachevo, pp. 148–149. Available at: <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Матеріали.pdf#page=148> (accessed: 22.05.2025).

Стаття надійшла: 21.10.2025

Стаття прийнята: 18.11.2025

Стаття опублікована: 21.12.2025